

สังคมศึกษา บทที่ 2 การจัดระเบียบทางสังคม

1. ความหมาย

การจัดระเบียบทางสังคม หมายถึง กระบวนการที่ควบคุมให้สมาชิกมีความสัมพันธ์ตามระเบียบแบบแผน เพื่อให้สังคมสงบสุข

2. สถานภาพและบทบาท

สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งที่บุคคลได้รับจากการเป็นสมาชิกของสังคม มี 2 ประเภท ได้แก่ - สถานภาพที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ

- สถานภาพที่ได้รับมาภายหลัง (สถานภาพสัมฤทธิ์) เช่น การศึกษา อาชีพ

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ

** - สถานภาพจะบ่งชี้ถึงบทบาทเสมอ แต่บางสถานการณ์อาจไม่มีบทบาทก็ได้

- บุคคลเดียว อยู่คนเดียว มีสถานภาพทางสังคมไม่ได้

- สถานภาพบางอย่างเป็นสถานภาพต่อเนื่อง เช่น อายุ

- บทบาทแสดงฝ่ายเดียวไม่ได้

- บุคคลสามารถมีหลายสถานภาพได้

- การมีหลายสถานภาพก่อให้เกิดหลายบทบาทและอาจก่อให้เกิดบทบาทที่ขัดแย้งกัน

ได้

3. บรรทัดฐาน

บรรทัดฐาน หมายถึง กฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดให้เป็นแนวทางให้สมาชิกยึดถือปฏิบัติตามความสำคัญของบรรทัดฐาน

1. ช่วยควบคุมความความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม

2. เป็นเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมของบุคคล

ประเภทของบรรทัดฐาน แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. **วิถีประชาหรือวิถีชาวบ้าน** คือ แนวทางในการดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติกันจนมาเป็นประเพณี ไม่มีการบังคับ **ผู้ใดไม่ทำตามวิถีประชาจะถูกลินินทา** เช่น มารยาท การแต่งกาย

2. **จารีต (ศีลธรรมจรรยา)** คือ แนวทางการปฏิบัติที่เป็นแบบแผนของการประพฤติ ส่วนมากจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความดี-ความชั่ว ซึ่งมีพื้นฐานมาจากศาสนา **ผู้ใดไม่ทำตามจารีตจะได้รับการลงโทษ คือถูกรุมประชาทัณฑ์**

3. **กฎหมาย** คือ ข้อบังคับของรัฐที่สมาชิกในสังคมทุกคนต้องปฏิบัติตาม ผู้ฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ กฎหมายถือว่าเป็นบทลงโทษที่สูงที่สุดที่สังคมใช้บังคับสมาชิกให้ปฏิบัติตาม

สาระ	วิถีประชา (Folkways)	กฎศีลธรรมหรือจารีต (Mores)	กฎหมาย (Law)
1. ลักษณะความสำคัญ	เป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวันไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องของศีลธรรม เป็นการปฏิบัติโดยสมัครใจ ไม่มีการบังคับ	เป็นระเบียบความประพฤติ ที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมความดี ความชั่ว	เป็นระเบียบความประพฤติที่รัฐกำหนดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคม
2. สภาพบังคับ	สังคมไม่เข้มงวดในการปฏิบัติ ผู้ฝ่าฝืนอาจเพียงถูกตำหนิ ฯลฯ	เป็นกฎของสังคมที่สมาชิก ต้องถูกลงโทษ เช่น ถูกขับไล่ออกจากกลุ่มถูกประนามว่ากล่าวอย่างรุนแรง ฯลฯ	เป็นกฎของสังคมที่เคร่งครัด บทลงโทษผู้ฝ่าฝืนจะรุนแรงมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับกระบวนการยุติธรรม
3. ตัวอย่าง	มารยาทต่างๆ เช่น มารยาทในการกิน การแต่งกาย การปฏิบัติต่อผู้ใหญ่	ความกตัญญูต่อบุพการี ความซื่อสัตย์ ความเอาใจใส่ของบิดามารดาต่อบุตร ฯลฯ	พระราชกำหนด พระราชบัญญัติ เทศบัญญัติ เป็นต้น

4. ค่านิยม

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คุณค่าเห็นคุณค่าควรแก่การปฏิบัติและทำด้วยความสมัครใจ

ค่านิยม มี 2 ประเภท คือ

– ค่านิยมของบุคคล (ปัจเจกชนนิยม) คือ ค่านิยมส่วนบุคคล

– ค่านิยมของสังคม คือ ค่านิยมร่วมกันของคนในสังคม คนส่วนใหญ่เห็นคุณค่า

ยกย่องและยอมรับ

ความสำคัญของค่านิยม

1. กำหนดพฤติกรรมของคนในสังคม
2. มีอิทธิพลต่อสังคม
3. สร้างแรงจูงใจให้บุคคล
4. เป็นบรรทัดฐานให้บุคคลปฏิบัติ
5. เป็นเครื่องมือตัดสินการกระทำของบุคคล

5. การขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาทางสังคม คือ การสั่งสอนให้คนเกิดการเรียนรู้ว่าเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง สมาชิกในสังคมจะต้องประสบตั้งแต่เกิดจนตาย มี 2 วิธี คือ

– ขัดเกลาทางตรง → เป็นทางการ → บอกตรงๆ

– ขัดเกลาทางอ้อม → ไม่เป็นทางการ → ให้เรียนรู้เอาเอง

องค์กรที่ทำหน้าที่ขัดเกลา ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน สถาบันศาสนา สื่อสารมวลชน

ข้อสอบสังคมบทที่ 2 การจัดระเบียบทางสังคม

1.(มข.51) ข้อใดอธิบายความหมายของคำว่า “การจัดระเบียบทางสังคม” ได้ถูกต้องที่สุด

1. แบบแผนของความสัมพันธ์ทางสังคม
2. ศีลธรรมจริยธรรมร่วมของคนในสังคม
3. กฎเกณฑ์ทางสังคมที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร
4. การควบคุมเฉพาะพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคม

2.(มข 49) ลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดระเบียบทางสังคม คือข้อใด

1. ถือเป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการให้รางวัลแก่ประชาชน
2. ทำให้สมาชิกในสังคมเกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
3. กระตุ้นให้สมาชิกในสังคมเกิดความตื่นตัวต่อบทลงโทษที่พัฒนามากขึ้น
4. สร้างความรู้สึกที่สมาชิกในสังคมเกิดความภาคภูมิใจต่อการควบคุมจากภายใน

3.(มข 50) ประโยชน์ของ “การจัดระเบียบทางสังคม” คืออะไร

1. ทำให้รัฐบาลมีผลงาน
2. ทำให้สมาชิกในสังคมเกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
3. ทำให้สมาชิกในสังคมเกิดความตื่นตัวและตระหนักต่อบทลงโทษ
4. ทำให้สมาชิกของสังคมภาคภูมิใจต่อการควบคุมสังคม

4.(มข 43) การจัดระเบียบสังคมเป็นสิ่งจำเป็นต้องมีในทุกสังคม เพราะสมาชิกในสังคมมีความแตกต่างกันในเรื่องใด

1. คุณสมบัติทางกายภาพและสังคม
2. วัตถุประสงค์และความต้องการ
3. ค่านิยมและความเชื่อ
4. ฐานะทางเศรษฐกิจ และพื้นฐานการศึกษา

5.(มข 47) สาเหตุที่ต้องมีการจัดระเบียบสังคมคือข้อใด

1. มีสมาชิกจำนวนมาก
2. สมาชิกมีระดับความสามารถต่างกัน
3. สมาชิกมีคุณสมบัติด้านต่างๆแตกต่างกัน
4. สมาชิกแต่ละคนต่างก็มีความต้องการเฉพาะตัว

6.(มข 48) เหตุผลสำคัญที่ต้องมีการจัดระเบียบทางสังคมคืออะไร

1. เพื่อให้สมาชิกในสังคมรู้บทบาทหน้าที่ของตน
2. เพื่อให้ความสัมพันธ์ทางสังคมราบรื่น ป้องกันความขัดแย้ง
3. เพื่อดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและความเป็นเอกลักษณ์ของสังคม
4. เพื่อจำแนกกลุ่มคนออกเป็นกลุ่ม ๆ ที่มีหน้าที่ต่าง ๆ กัน

7.(มข 48) สถานภาพของทุกคนในข้อใดที่จัดว่าเป็นสถานภาพโดยความสามารถ

1. พยาบาล นักเขียน ผู้อาวุโสในชุมชน
2. ครู พลเมืองอาวุโส บุตร
3. นักศึกษา ผู้จัดการ ภรรยา
4. บิดา สามี วิศวกร

8.(มข 50) อะไรคือตัวอย่างของ “สถานภาพของสัมฤทธิ์” ของบุคคลในสังคม

1. การเป็นสตรีเพศ
2. การเริ่มเข้าสู่วัยผู้ใหญ่
3. การสมัครเข้าทำงาน
4. การเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด

9.(มข 49) ข้อความใดสะท้อนให้เห็นถึงการได้รับสถานภาพสัมฤทธิ์ได้ดีที่สุด

1. บุคคลใช้วุฒิปริญญาตรีไปสมัครงาน
2. ชายไทยบวชเป็นพระเมื่อถึงวัยเบญจเพส
3. การเป็นผู้จัดการฝ่ายขายต้องเป็นผู้หญิงที่หน้าตาดี
4. ลูกจ้างคนหนึ่งได้รับเงินเดือนมากเป็นพิเศษเพราะมีพ่อเป็นเจ้าของกิจการ

10.(มข 51). ข้อใดเป็นได้ทั้งสถานภาพที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดและสถานภาพสัมฤทธิ์

1. อายุ
2. อาชีพ
3. ชนชั้น
4. การศึกษา

11.(มข 47) สังคมไทยปัจจุบันจำแนกช่วงชั้นทางสังคมโดยพิจารณาจากสิ่งใด

1. อาชีพ
2. บทบาท
3. การศึกษา
4. สถานภาพทางสังคม

12.(มข 49) ข้อใดเป็นตัวอย่างของความขัดแย้งทางสถานภาพและบทบาท

1. นักร้องคนไทยเพศชายร้องเพลงฝรั่ง
2. ตำรวจผู้เป็นพ่อจับลูกชายที่ขโมยโทรทัศน์เพื่อดำเนินคดี
3. อาจารย์คนไทยที่นิยมพูดศัพท์ต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษในเวลาสอนหนังสือ
4. คนไทยนิยมบริโภคสินค้าของญี่ปุ่นมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศไทย

13.(มข 50) สถานการณ์ใดที่สะท้อนถึงตัวอย่างของความขัดแย้งทางสถานภาพและบทบาทได้ดีที่สุด

1. ข้าราชการไม่พึงพอใจกับการโยกย้ายตำแหน่งของตน
2. พ่อค้าขายของลดราคาต่ำกว่าต้นทุน
3. ผู้จัดการบริษัทไล่วัยพนักงานที่เป็นบุตรของตนออกจากงาน
4. คนไทยนิยมอ่านหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ

14.(มข 45) องค์ประกอบสำคัญในกระบวนการจัดระเบียบสังคมได้แก่อะไรบ้าง

1. บรรทัดฐาน จารีต กลุ่มทางสังคม
2. บรรทัดฐาน บทบาท กลุ่มทางสังคม
3. บรรทัดฐาน สถานภาพ บทบาท
4. บรรทัดฐาน กลุ่มทางสังคม สถาบัน

15.(มข 50) วิถีประชา (Folkway) คืออะไร

1. การให้คำชมเชยหรือให้กำลังใจต่อการกระทำของบุคคลในสังคม
2. กฎการปฏิบัติของสมาชิกที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษรุนแรง
3. วิธีการเลื่อนขั้นให้แก่สมาชิกในสังคมเมื่อปฏิบัติตามคาดหวังของสังคม
4. แบบแผนปฏิบัติที่ลงโทษผู้ฝ่าฝืนไม่รุนแรง

16.(มข 48) ในสังคมไทยโบราณ การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันของชายหญิง โดยไม่แต่งงานถือว่าเป็นเรื่องใด

1. วิถีชาวบ้าน
2. จารีต
3. กฎหมาย
4. ศีลธรรม

17.(มข 49) ข้อใดแสดงรูปแบบความคาดหวังของสังคมที่มีต่อการปฏิบัติของสมาชิกในสังคมนั้นๆ โดยเรียงตามระดับความคาดหวังจากน้อยไปมาก

1. วิถีประชา จารีต กฎหมาย
2. จารีต วิถีประชา กฎหมาย
3. กฎหมาย วิถีประชา จารีต
4. กฎหมาย จารีต วิถีประชา

18.(มข 50) ผู้ใดสร้างบรรทัดฐานทางสังคม

1. หน่วยงานหรือกรมกองที่รับผิดชอบงานทางด้านสังคม
2. สมาชิกของสังคม
3. คณะรัฐบาล
4. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมาย

19.(มข 47) ข้อใดสะท้อนบรรทัดฐานทางสังคมที่เรียกว่า จารีต

1. การงดสูบบุหรี่ในที่ชุมชน
2. การเลี้ยงดูบิดามารดาเมื่อแก่ชรา
3. การแต่งกายไว้ทุกข์เมื่อไปงานศพ
4. การรับประทานอาหารด้วยช้อนส้อม

20.(มข 49) การยอมรับความสำคัญของระบบอาวุโสในสังคมไทยโดยผู้น้อยเชื่อฟังสิ่งที่ผู้ใหญ่สั่งสอน เป็นตัวอย่างของข้อใด

1. ค่านิยมของสังคม
2. บทบาททางสังคม
3. สัญลักษณ์ทางสังคม
4. สถานภาพทางสังคม

21.(มข 50) วิธีใดเป็นการสร้างค่านิยมในสังคมไทยที่ได้ผลมากที่สุด

1. บรรทัดฐานทางสังคม
2. การผสมผสานทางวัฒนธรรม
3. การขัดเกลาทางสังคม
4. การจัดระเบียบทางสังคม

22.(มข.51) ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุดเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม

1. มนุษย์ได้รับการขัดเกลาทางสังคมตลอดชีวิต
2. โรงเรียนเป็นแหล่งขัดเกลาทางสังคมอันดับแรกมนุษย์
3. การขัดเกลาทางสังคมจัดไว้เฉพาะผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน
5. การขัดเกลาทางสังคมเกิดขึ้นเฉพาะในช่วงวัยเด็กและวัยรุ่นเท่านั้น

23.(มข 49) ข้อใดคือตัวอย่างของการขัดเกลาทางสังคมโดยทางอ้อม ที่เข้าใจได้ชัดเจนที่สุด

1. ชาวบ้านฟังพระเทศน์ที่วัดทุกวันพระ
2. พ่อแม่ดุคำเมื่อลูกแอบขโมยเงินไปซื้อขนม
3. การติดตามข่าวสารด้านต่างๆ ทางวิทยุหรือโทรทัศน์
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมปลูกผักสวนครัวเพื่อให้นักเรียนสามารถลดค่าใช้จ่ายของครอบครัว

24.(มข.51) ข้อใดไม่ใช่ความหมายของการขัดเกลาทางสังคม

1. กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม
2. กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรม
3. กระบวนการจัดระเบียบทางสังคม
4. กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

25.(มข 50) กระบวนการขัดเกลาทางสังคมมีอิทธิพลต่อสิ่งใดน้อยที่สุด

1. บุคลิกภาพ
2. พฤติกรรม
3. ค่านิยม
4. ลักษณะทางชีวภาพ

26.(มข 42) แนวคิดที่ว่า “สังคมจะมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเมื่อทุกคนในสังคมปฏิบัติตามระเบียบที่วางไว้” แนวคิดนี้จะตรงกับข้อใด

1. สถานภาพของสังคม
2. บทบาทของสมาชิกในสังคม
3. สถาบันครอบครัว
4. การควบคุมทางสังคม

WWW.PEC9.COM